

Fiche 6

Bieden digitale boeken een meerwaarde?

Onderwijsniveau: kleuter lager secundair

Componenten van leesvaardigheid:

Voorbereidende leesvaardigheden: geletterdheid mondelinge taalvaardigheid

Technisch lezen : vlot lezen vloeiend lezen

Begrijpend lezen

Algemene leesvaardigheid

Leesmotivatie

Wat vertelt onderzoek?

Traditionele digitale boeken zorgen er niet voor dat kinderen beter (leren) lezen, terwijl verrijkte digitale boeken in specifieke omstandigheden wel leiden tot beter (leren) lezen. Toch zijn de verrijkte exemplaren geen vervanging voor goed (voorbereidend) leesonderwijs.

Een traditioneel digitaal boek is een digitale versie van het boek in papieren vorm, zoals de meeste boeken op een e-reader. Een verrijkt digitaal boek daarentegen voegt afbeeldingen, video of interactieve elementen toe. Leerlingen kunnen zo'n verhaal meer dan een keer beluisteren, waardoor leerlingen tot beter verhaalbegrip kunnen komen en hun woordenschat versterken. Verschijnt de gedrukte tekst op een scherm, terwijl een stem het verhaal voorleest? Dan ontdekken kinderen de relatie tussen de geschreven en gesproken tekst sneller en beter. In de thuiscontext zijn verrijkte digitale boeken zinvol als ouders minder in staat zijn tot voldoende rijke interactie tijdens het (voor)lezen.

Let wel: het verhaal meerdere keren zelf voorlezen, werkt minstens even goed. De interactiemogelijkheden van een verrijkt digitaal boek bieden weinig of geen toegevoegde waarde ten opzichte van het interactief voorlezen van de papieren versie gekoppeld aan een rijk taaldenkgesprek.

We moeten deze resultaten wel voorzichtig interpreteren. Onderzoek naar dit onderwerp staat nog in de kinderschoenen.

Welke praktijktips horen bij dit antwoord?

- Zet traditionele digitale boeken alleen doordacht in. Wees je ervan bewust dat je als leerkracht met een papieren boek dezelfde doelen kan realiseren als met een digitale variant. Het is je didactiek die het verschil maakt, zoals bijvoorbeeld een rijk taal- en denkgesprek over de inhoud van het boek.
- Kies je toch voor een verrijkt digitaal boek? Selecteer dan bij voorkeur een boek waarbij de verrijking er zich volledig op richt om leerlingen de inhoud van de tekst te helpen begrijpen. Afleidende details die dienen ter 'opleuking' of ontspanning dragen niet bij tot het versterken van de leesvaardigheid.

Wil je meer weten over dit onderwerp, neem dan hier een kijkje:

- [De nieuwe lezer: lezen in het digitale tijdperk | Stichting Lezen](#)

Wil je meer weten over het onderliggende onderzoek, kijk dan zeker naar deze studies:

- Swanson, E., Austin, C. R., Stewart, A. A., & Scammacca, N. (2020). A meta-analysis examining the effect of e-book use on literacy outcomes for students in grades K–12. *Reading & Writing Quarterly*, 36(5), 480-496.
- Takacs, Z. K., Swart, E. K., & Bus, A. G. (2015). Benefits and pitfalls of multimedia and interactive features in technology-enhanced storybooks: A meta-analysis. *Review of educational research*, 85(4), 698-739.
- Verhoeven, L., Voeten, M., van Setten, E., & Segers, E. (2020). Computer-supported early literacy intervention effects in preschool and kindergarten: A meta-analysis. *Educational Research Review*, 30, 100325.